

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. Богомольця**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

**ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
студентської науково-практичної конференції**

*Інноваційні підходи у наукових дослідженнях у сфері
громадського здоров'я та профілактичної медицини:
досягнення та перспективи*

Київ – 2025

ПРОФЕСІЙНА МОВНА ПІДГОТОВКА ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я: БОРОТЬБА З ДЕЗІНФОРМАЦІЄЮ В РОБОТІ З ПАЦІЄНТАМИ В УМОВАХ СТРЕСУ

Оксана СТЕФІНІВ, Ніна ЛИТВИНЕНКО

Здобувач вищої освіти IV курсу медичного факультету № 2

Науковий керівник: д. філол. н., професорка

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Стародавні медики вважали, що слово лікаря має цілющу силу і ґрунтується на довірі між ним і пацієнтом. Інформація, отримана від лікаря, була дороговказом, що сприяв лікуванню та одужанню.

У сучасному світі формування комунікативних навичок лікаря дещо змінилося з огляду на реалії та виклики сьогодення. Особливо гостро це стало відчутним з початку пандемії COVID-19, коли у відкритому і перенасиченому інформаційному просторі пацієнти нерідко отримували суперечливі або неправдиві дані з різних, часом ненадійних джерел.

З початком повномасштабної війни рівень стресу у населення України збільшився, що значно вплинуло на спроможність критично оцінювати інформацію. Тому вимоги до лікаря-мовця значно зросли, а відповідно зросла й роль мовної підготовки майбутніх лікарів як одного з ключових інструментів у боротьбі з дезінформацією.

Професійне мовлення лікаря включає систему принципів, методів і прийомів, спрямованих на здійснення ефективної комунікативної взаємодії з пацієнтами. Правильне використання мови сприяє не лише створенню довіри, а й допомагає запобігти розповсюдженню хибної інформації. Медичним працівникам необхідно постійно розвивати як вербальні, так і невербальні навички комунікації: активне слухання, зоровий контакт, розпізнавання й інтерпретування невербальних сигналів від пацієнтів (порівнюючи їх поведінку з усним спілкуванням) та усвідомлення бар'єрів, які заважають ефективному діалогу.

Якість професійного мовлення у фаховій діяльності лікаря є беззаперечно важливим чинником. Неправильно побудована комунікація та необдумані висловлювання лікаря можуть спричинити ятрогенію – невротичний розлад, зумовлений неправильною поведінкою медичного персоналу.

У сучасному інформаційному просторі ми часто стикаємось з неправдивими даними, отриманими з сумнівних джерел. Основне завдання лікаря – у доступній формі надати пацієнтам достовірну інформацію, яка базується на доказовій медицині. Це потребує індивідуального підходу до пацієнта, чіткого роз'яснення йому медичних рекомендацій та термінології, проведення просвітницьких заходів та вміння переконувати в атмосфері повної взаємодії учасників комунікації.

У стресових ситуаціях пацієнти часто перебувають у стані тривоги чи невизначеності. Чітке, зрозуміле та емпатичне спілкування з ними лікаря сприяє створенню емоційного комфорту та довіри.

До речі, у кризовій ситуації під час пандемії COVID-19 мовленнєві навички лікарів відігравали вирішальну роль у комунікації про вакцинацію, запобіжні заходи та лікування. Медичні працівники, які використовували чіткі та переконливі формулювання, сучасні технології зв'язку, наводили статистичні дані, змогли ефективніше впливати на поведінку пацієнтів, а також зменшити їх рівень тривоги.

Отже, мовна підготовка майбутніх працівників у сфері громадського здоров'я – це не просто сформовані додаткові навички, а ключовий інструмент для роботи з населенням, особливо в умовах стресу. Вона сприяє запобіганню дезінформації, створює довіру, тим самим попереджає захворюваність та допомагає досягти позитивних результатів у лікуванні. Тому увага та відповідальне ставлення до мовної підготовки медичних працівників здатні суттєво підвищити ефективність усієї системи громадського здоров'я.

Список використаних джерел

1. Литвиненко Н.П., Сергієнко Т.В. Формування комунікативних навичок у контексті фахової підготовки майбутніх лікарів. І науково-практична конференція з міжнародною участю «Комунікація як необхідна складова освітнього процесу майбутніх лікарів та провізорів». DOI: <https://doi.org/10.32345/USMYJ.SUPPLEMENT.4.2022> Published: 2022-12-16
2. Мовна комунікація: наука, культура, медицина : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 4-5 черв. 2020 р.). – Тернопіль : ТНМУ, 2020. – 124 с.